

Vsi za enega – eden ZA VSE

Večjezične zgodbe

Naslov: Vsi za enega – eden ZA VSE, večjezične zgodbe

*Prevodi besedil: Fjolla Sullejmani, Jelena Đurić,
Merhan Zendeloski, Migena Berishaj, Seada Emini
(dijaki Srednje tehniške šole Koper)*

Mentorica: Ana Jurkovič

*Jeziki besedil: slovenščina, bosanščina, makedonščina,
albanščina*

*Avtorji slikovnega gradiva: Jelka Reichman (Lepa Vida),
Marjan Manček (Peter Klepec), dijakinja STŠ Koper
Aleksandra Chiara Saksida (Peter Klepec pred cesarjem,
Rošlin in Verjanko), arhiv Festivala Ljubljana (fotografije
iz muzikala Cvetje v jeseni)*

*Slikovno gradivo je bilo uporabljeno v vednosti avtorjev
in z njihovim dovoljenjem.*

Naklada: 300 izvodov

Tisk: Birografika Bori, d. o. o.

Koper, maj 2019

Uvodne besede

Vsi dijaki priseljenci povedo več ali manj enako – najtežje je prvo leto, ko pridejo v Slovenijo. Znajdejo se v novem okolju, ne poznajo nikogar, sploh pa se morajo naučiti novega jezika.

Učenje slovenščine še zdaleč ni mačji kašelj, toda s trdim delom hitro premostijo začetne težave. Učiteljem, ki skrbimo za izvedbo tečaja slovenščine kot drugega/tujega jezika, navadno zelo hitro prirastejo k srcu, zato se – še sploh če jih poučujemo tudi kakega od šolskih predmetov – na vse pretege trudimo, da bi jim olajšali učenje.

Odločitev za to knjižico ni bila težka. Hitro se je zbrala skupina dijakov, ki so v bosanščino, makedonščino in albanščino prevedli nekaj slovenskih zgodb. Tako lahko na naslednjih straneh spoznate pripovedi o Lepi Vidi, Petru Klepcu, Rošlinu in Verjanku, Sosedovem sinu in slovensko klasiko Cvetje v jeseni.

Na tem mestu bi se za vso prijaznost radi zahvalili Jelki Reichman, Marjanu Mančku in osebju Festivala Ljubljana, ki so nam dovolili, da v publikaciji uporabimo njihovo slikovno gradivo.

Navsezadnje pa bi svojo hvaležnosti radi izrazili tudi našemu ravnatelju Iztoku Drožini, ki je podprl našo zamisel.

Upamo, da bo ta knjižica spodbudila še koga, ki se bo lotil česa podobnega, in bo čez čas gradiva za dijake, ki prihajajo v slovenske šole, na pretek.

P. S. To gradivo ni namenjeno temu, da se zapraši na neznanih policah v kakšnem kotu knjižnice, zato ga delite z dijaki na srednjih in z učenci na osnovnih šolah. Naj služi temu, za kar je nastalo!

Ana Jurkovič z dijaki

LEPA VIDA

Lepa Vida je bila lepa ženska. Imela je starega moža in bolnega otroka, zato je bila žalostna. Nekega dne je k njej prišel črn zamorec in ji rekel, naj gre z njim v Španijo. Tam bo došla mladega princa in bo imela lepše življenje. Lepa Vida je šla z njim, a kmalu ji je bilo žal. Pogovarjala se je s soncem in luno in izvedela, da je njen sin umrl, mož pa je žalosten in jo išče po morju.

Lepa Vida je jokala in k njej je prišla kraljica. Spraševala jo je, zakaj je žalostna. Lepa Vida se je zlagala, da ji je v morje padla zlatna kupica, ko je pomivala posodo. Kraljica pa jo je potolažila, da bo kupila novo kupico. Lepa Vida je bila celo življenje nesrečna.

Lepa Vida je bila prelijepa žena. Imala je starog muža i bolesno dijete, zbog toga je bila tužna. Jednog dana joj je prišao crnac i rekao da ide sa njim u Španiju. Tamo će doći mladog princa i živjeti ljepši život. Lepa Vida je otišla sa njim, ali ubrzo joj je bilo žao. Razgovarala je sa suncem i mjesecom i saznala da joj je sin umro, a suprug joj je bio tužan i tražio ju je na moru.

Lepa Vida je plakala i kraljica je došla k njoj. Pitala ju je zašto je tužna. Lepa Vida joj je slagala da joj je u more pala zlatna čašica dok ju je prala. Kraljica ju potješi da ne brine jer će kupiti novu. Lepa Vida je bila nesretna do kraja svog života.

Прекрасна Вида беше прекрасна жена. Таа имаше стар човек и болно дете, па таа беше тажна. Еден ден дојде до неа црн занает и ѝ рекла да оди со него во Шпанија. Таму ќе ја нахрани младиот принц и ќе живее поубав живот. Прекрасна Вида отиде со него, но наскоро ѝ беше жал. Таа зборуваше со сонцето и месечината и дозна дека нејзиниот син починал, а нејзиниот сопруг бил тажен и ја барал на море.

Прекрасна Вида плачеше и кралицата дојде кај неа. Таа се прашуваше зошто била тажна. Прекрасна Вида се залепи на морето кога миеше садот. Кралицата, сепак, сака да купи нов купувач. Убавата Вида беше несреќна.

Vida e bukur ishte një grua e bukur. Ajo ishte e martuar me nje burre plak dhe kishte një fëmijë të sëmurë, kështu që ajo ishte e trishtuar. Një ditë më vonë, një i zi lodhësi erdhi tek ajo dhe i tha asaj të shkonte me të në Spanjë. Atje do të ushqehet nga një princ i ri dhe do të jetojë një jetë më të mirë. Vida e bukur shkoi me të, por së shpejti ajo u pen- dua. Ajo foli me diellin dhe me hënen, dhe mësoi se djali i saj kishte vdekur, dhe burri i saj ishte i trishtuar dhe duke kërkuar për të nga deti.

Vida e bukur bërtiti dhe mbretëresha erdhi tek ajo. Ajo pyeste veten pse ishte e trishtuar. Vida e bukur mbërthyer, se deti u hoq nga blerësi i arit kur pinte pjatën. Por mbretëresha i lejon asaj të blej një të re- kupa. E bukur Vida ishte e gjitha e pakënaqur.

PETER KLEPEC

Peter Klepec je bil majhen pastir, ki je pasel ovce. Njegovi vrstniki so mu pogosto nagajali. Nekega dne je prosil Boga, da mu da moč. Ker je bil Peter Klepec dober človek, mu je Bog željo izpolnil. Rekel mu je, da izpuli grm, brezo in nato hojo. Peter Klepec je to naredil in izvedel, da je res močan.

Nekega dne so v cesarstvo prišli Turki. Ubili so vse, ki so jim prišli blizu. Cesar se je dogovoril, da bo končal vojno, tako da se bosta borila najboljši turški in najboljši cesarski vojak. Peter Klepec je prišel pred cesarja, da se bo boril, a ker je bil na videz majhen in šibek, so se mu vojaki smejali.

Rekli so mu, da če je res dovolj močan, naj v roki zdrobi podkev. Peter Klepec pa je naročil, naj mu prinesejo 7 novih podkev in jih je v eni roki zdrobil. Prišel je dan boja in Peter Klepec je Turku iztrgal roko, nato pa izpulil drevo in pregnal vse Turke iz slovenske zemlje.

Peter Klepec je bio mali pastir koji je pasao ovce. Njegovi vršnjaci su mu često dosađivali. Jednog dana, zamolio je Boga da mu da snagu. Pošto je Peter Klepec bio dobar čovjek, Bog je ispunio njegovu želju. Reкао mu je da iščupa grm, brezu i zatim jelku. Peter Klepec je to učinio i otkrio da je zaista jak.

Jednog dana Turci su došli u cesarstvo. Ubili su sve koji su im se približili. Car se složio da okonča rat tako da se bore najbolji turski vojnik i najbolji vojnik cesarstva. Peter Klepec je došao pred cara i rekao da će da se on bori, ali pošto je bio mali i slab, vojnici su mu se smijali.

Rekli su mu da, ako je zaista dovoljno jak, mora da zdrobi potkovicu sa rukom. Peter Klepec im je naredio da donesu 7 novih potkovicu i zgnječio ih je sve u jednoj ruci. Došao je dan borbe i Peter Klepec je Turčinu istrgao ruku, zatim iščupao drvo i tako istjerao sve Turke sa slovenske zemlje.

Петар Клепец бил мал пастир кој пеел овци. Неговите врсници често го мачат. Еден ден, го замолил Бог да му даде сила. Бидејќи Петар Клепец беше добар човек, Бог ја исполни својата желба. Тој му рекол да ја испушти грмушката, брезата и потоа да оди. Питер Клепец го направи ова и дозна дека е навистина силен.

Piter Klepeci ishte një bari (qoban) i vogël që këndonte delet. Kolegët e tij shpesh e tallnin atë, një dite ai i kërkoi Perëndisë për t'i dhënë atij fuqi. Për shkak se Pjetri Klepeci ishte një njeri i mirë, Perëndia plotësoi dëshirën e tij. Ai i dha fuqi te madhe dhe për ta vertetuar kete tek shoket që e tallnin ai nxori me rrenje një shkurre, një thupër dhe pastaj vraponin gara me shoket,

Еден ден турците дојдоа во империјата. Ги убија сите што се приближија до нив. Царот се согласил да ја прекине војната за да се борат најдобрите турски и најдобри царски војници. Петар Клепец дојде пред царот да се бори, но бидејќи беше мал и слаб, неговите војници се смееја. Му рекле дека ако навистина е доволно

Peter Klepec e bëri këtë dhe gjeti se ishte vërtet i fortë, shoket nuk e tallnin me. Një ditë turqit erdhën në perandori. Ata vranë të gjithë ata që iu afruan. Perandori ra dakord ta përfundoi luftën në mënyrë që ushtari më i mirë turk dhe më i mirë Imperial do të luftojne mes vete. Peter Klepec ishte aty para perandorit për të luftuar, por për shkak se ai ishte i

силен, морал да ги бричи коњите во раката. Петар Клепец му наредил да донесе 7 нови коњи и да ги уништат во една рака. Дојде ден на битката, а Петар Клепец ја извади раката од Турку, потоа го извади дрвото и ги испушти сите Турци од словенечката почва.

vogël dhe i dobët, ushtarët e tij qeshën. Ata i thanë atij se, nëse ai ishte me të vërtetë i fortë, duhej të shtypte patka në dorën e tij. Peter Klepec i urdheroi ata sjellin 7 patka të reja dhe i shtyp ato në njërën anë. Erdhi dita e ngjyrave, dhe Pjetri Klepec nxorri jashtë Turkun, pastaj nxorri jashtë pemën dhe shkarkoi të gjithë turqit nga toka sllovene.

ROŠLIN IN VERJANKO

Rošlin je Verjanku ubil očeta in brata, zato ga Verjanko ni imel rad. Verjanko je mamoprošil, da se poroči s komerkoli, samo z Rošlinom ne, a ga mama ni poslušala in se je poročila z Rošlinom. Ker ni želela, da bi Verjanko dobil del premoženja po svojem očetu, je Rošlinu naročila, naj ubije njenega sina, ampak Verjanko je ta pogovor med mamoin Rošlinom slišal. Naslednji dan se je Verjankova mama delala, da je bolna, in je sina prosila, naj ji gre po vodu na črno goro, da bo ozdravela. Verjanko je vzel sabljico in odšel na goro. Tam je ubil Rošlina in njegovo kri je prinesel pit svoji mami.

Rošlin je Verjanku ubio oca i brata, zato ga Verjanko nije volijo. Verjanko je zamolio majku da se uda za bilo koga, samo sa Rošlinom ne, ali ga mama nije slušala i udala se baš za njega. Budući da nije htjela da Verjanko dobije dio očeve imovine, naredila je Rošlinu da ubije njenog sina. Verjanko je čuo taj razgovor između mame i Rošlina. Sutradan se je Verjanovamajka pravila da je bolesna i zamolila je svog sina da ode po vodu na crnu goru kako bi joj pomogla da se oporavi. Verjanko je uzeo mač i otišao na planinu. Tamo je ubio Rošlina i njegovu krv donio majci umjesto vode.

Розлин го убил таткото од неговиот татко и брат, па Верјанко не му се допаднал. Верјанко побара од мајка му да се омажи со некого, само со Рошлин, но Мама не го слушаше и се ожени со Рошлин. Бидејќи не сакаше Верјанко да добие дел од имотот по нејзиниот татко, таа му нареди на Рослин да го убие својот син. И Верјанко го слуша овај разговор помеѓу мама и Розлин. Следниот ден мајката на Веријан работеше да се разболи и побара од нејзиниот син да оди на црниот рид за да ја добие подобро. Верјанко го зеде мечот и отиде на планината. Таму го уби Рашлин, а неговата крв му ја донесе мајка на јама.

Rozlin vrau Verin nga babai dhe vëllai i tij, kështu që Verjanko nuk e pëlqeu atë. Verjanko e pyeti nënën e tij martohet me të gjithë, vetëm me Rošlin, por Mama nuk e ka dëgjuar atë dhe është martuar me Rushlin. Sepse nuk është e donte Verjanko për të marrë një pjesë të pronës së babait të saj, ajo urdhëroi Roslin për ta vrarë djalin e tij. Dhe Verjanko dëgjoi këtë bisedë midis mamasë dhe Rozlin. Të nesërmen, nëna e Verijan ajo ishte e sëmurë dhe e pyeti djalin e saj për të shkuar në Malin e Zi për ta marrë atë për të marrë më mirë. Ai mori Verjanko një shpatë dhe shkoi në mal. Ai vrau Rashlin atje dhe gjaku i tij solli nënën e tij në gropë.

SOSEDOV SIN

Smrekar je bogat kmet, ki ima hčerko Franico. Želi si, da bi se poročila z bogatim kmetom, a Franica se zaljubil v soseda Štefana. Štefan je reven, njegov oče pa je alkoholik. Ker Franica ve, da njen oče zveze s Štefanom ne bi dovolil, se srečujeta na skrivaj.

Nekega dne gre Štefan z gospodom Smrekarjem na sejem in ko ga Smrekar pohvali, Štefan prosi, da bi se poročil s Franico. Smrekar je jezen in Franici ne dovoli, da bi se še kdaj videla s Štefanom. Organizira ji celo poroko, a Franica pred poroko zbeži.

Najdejo jo šele čez nekaj dni, a je hudo bolna. Smrekar želi narediti vse, da bi bila njegova hčerka zdrava, zato gre v cerkev molit. Tam sreča Štefana in mu pove, da zdaj dovoli njegovo zvezo s Franico. Franica nato ozdravi. Poroči se s Štefanom in skupaj imata otroka. Na koncu so vsi srečni.

Smrekar je bogat farmer koji ima kćerku Franicu. Otac želi da se mu kći uda za bogatog farmera, a Franica se zaljubila u komšiju Štefana. Štefan je siromašan, a i otac mu je alkoholičar. Zato što Franica zna da njen otac ne bi dozvolio vezu sa Štefanom, se oni sastaju tajno.

Jednog dana ode Štefan sa gospodinom Smrekarom na sajam i kada ga Smrekar pohvali, Štefan ga zamoli da mu dozvoli da se oženi sa Franicom. Smrekar je ljut i ne dozvoljava Franici da bi ikada više vidjela Štefana. Organizira joj vjenčanje, ali Franica pobjegne prije vjenčanja.

Nalaze je za nekoliko dana, ali je veoma bolesna. Smrekar želi da učini sve kako bi kćer ozdravila, pa odlazi u crkvu da moli. Tamo sretne Štefana i kaže mu da dozvoljava njegovu vezu sa Franicom. Franica ozdravi. Uda se za Štefana i zajedno imaju dijete. Na kraju svi su sretni.

Смрекар е богат земјоделец кој што има ќерка по име Франица. Тој сака таа да се омажи за богат земјоделец, а неговата ќерка Франица се заљубила во соседот Штефан. Штефан е сиромав, неговиот татко па е алкохоличар. Франица знае дека нејзиниот татко нема да и дозволи да се гледаат со Штефан.

Еден ден Штефан замина со господинот Смрекар на саем и кога Смрекар го пофали, Штефан го моли да се ожени со неговата ќерка Франица. Смрекар е лут и повеќе не и дозволува да се гледа со Штефан. Организиран свадба, а Франица пред свадбата избега.

Ја најдоа по неколку дена, ама е многу болна. Тој ќе направи се за да биде неговата ќерка подобро, затоа оди во црква да се моли. Таму го сретнува на Штефан и му кажува, дека сега дозволува врска со неговата ќерка Франица. Меѓутоа Франица оздравела. Се омажила со Штефан и заедно имаат деца. На крајот се сите среќни.

Smrekar është një fermer i pasur që ka një vajzë Franica. Dëshiron që ajo të martohet me një fermer të pasur, por Franica ra në dashuri në fqinjin e saj Stefanin. Stefani është i varfër dhe babai i tij është alkoohlik. Meqë Franica e di se babai i saj nuk do të lejonte lidhjen me Stefanin, ata takoheshin fshehurazi.

Një ditë Stefani me zotërinë Smrekar shkon në panair dhe kur Smrekar e përshëndet atë, Stefani i kërkon që të martohet me Francicën. Smrekar u zemërua dhe nuk e lejon Francicën që të shihet me Stefanin. Ai e organizon të gjithë dasmën e saj, por Franica iku para dasmës.

Ata e gjejnë atë disa ditë më vonë, por ajo është e sëmurë rëndë. Smrekar dëshiron të bëjë gjithëçka për të qenë vajza e tij më mirë, kështu që shkon në kishë për tu lutur. Atje e takon Stefanin dhe i thotë atij që tani e lejon lidhjen e tij me Francicën. Franica pastaj shërohet. Martohet me Stefanin dhe së bashku kanë fëmijë. Në fund të gjithë janë të lumtur.

CVETJE V JESENI

Janez je starejši gospod. Po poklicu je odvetnik in ker ima težave z zdravjem, mu zdravnik naroči, naj gre na podeželje. Odloči se, da bo šel k bratrancu Boštjanu Presečniku na Jelovo brdo in se zaljubi v njegovo hčerko Meto.

Zaradi službe se mora vrniti v Ljubljano, a je odločen, da si bo na Jelovem brdu kupil posestvo. Želi se poročiti z Meto in najprej za dovoljenje vpraša njene starše. Strinjajo se. Ko pride do Mete in jo vpraša, ali bi se poročila z njim, je zelo srečna. Ker pa ima na srcu neko prirojeno napako, od prevelike navdušenosti umre Janezu v naročju.

Janez se nikoli več ne poroči, vsako leto pa gre na Jelovo brdo in Metin grob.

Janez je stariji gospodin. Po zanimanju je advokat i zato što ima zdravstvene probleme, zbog toga mu njegov liječnik naredi da ode na selo. Odlazi na Jelovo brdo kod rođaka Boštjana Presečnika i zaljubljuje se u njegovu kćer Meto.

Zbog posla mora da se vratiti u Ljubljano, ali je odlučan da kupi nekretninu na Jelovom brdu. Želi se oženiti za Metom i zato prvo pita njene roditelje za dozvolu. Oni se slažu i kada Meta dođe Janez je pita dali bi se oženila sa njime, ona je veoma sretna. Pošto Meta ima na srcu urođenu manu, zbog tog prevelikog entuzijazma umre Janezu u naručju.

Janez se nikada više ne oženi, svake godine odlazi na Jelovo brdo i obilazi Metin grob.

Јанез е постар господин. Тој е адвокат, затоа што има проблеми со здравјео, докторот му препорачува да оди во природа. Таму оди кај неговиот братучет Боштијан Пресеџник на Јелово брдо и се вљубил во неговата ќерка Мета.

Заради работата мора да се врти во Љјубјана, а е одлучен, да купи земја. Сака да се ожени со Мета ама за дозвола ќе ги праша нејзините родители. Тие се сложуваат и кога ќе појде кај Мета и ја праша, дали ќе се омажиш со него, е многу среќна. Затоа што е родена со мана на срцето од голема возбуда му умре на Јанез во раце.

Јанез никогаш повеќе нема да се ожени, секоја година одел на Јелово брдо на гробот од Мета.

Janez është një zotëri i vjetër. Profesioni i tij është avokat dhe kur ka probleme me shëndetin, mjeku e udhëzon që të shkojë në fshat. Atje shkon te kushëriri i tij Boshtjan Preseçnik në Jelovo brdo dhe bie në dashuri me vajzën e tij Metën.

Për shkak të shërbimit ai duhet të kthehet në Ljubljana, por ai është i vendosur që të blejë një pronë në Jelovo brdo. Dëshiron të martohet me Metën dhe pastaj i pyeti prindërit e saj për leje. Ata bien dakord dhe kur vijne tek Meta dhe e pyesin atë se a do të martohet me të, ajo ishte shumë e lumtur. Për shkak që ka në zemër një të metë nga lindja, nga entuziazmi i madh vdes në krahët e Janezit.

Janez nuk u martua më kurrë, çdo vit shkon në Jelovo rrdo tek varri Metës.

